

WISZ-kalauz

WISZ-kalauz

A Wáli István Református Cigány Szakkollégium évkönyve

2016/2017

© Wáli István Református Cigány Szakkollégium, 2017
Szerkesztette: Molnár Illés

A célodhoz wisz(ünk)

Elé megyünk a jövőnek – van, aki azt mondja, proaktív stratégiánk van.

Ezt a fellengzősnek is gondolható címet azért bizonyára érdemes kicsit kifejteni, hisz minimum egy feszültséget vélhet felfedezni benne bárki. A Wáli István Református Cigány Szakkollégium (WISZ) továbbra is a tehetséggondozást, a keresztény cigány értelmiség képzését szolgálja. Azt világosan látjuk, hogy eredeti céljaink ma is releváns válaszokat adnak egyes társadalmi kérdésekre vonatkozóan. Azonban a küldetésünkre épülő tevékenységünket ki kell szélesítenünk, ha azt akarjuk, hogy az hatatosabb legyen, ha jobb eredményeket akarunk.

Ahhoz, hogy elé menjünk a jövőnek, két kérdésre mindenképpen tudnunk kell válaszolni: 1. Mi a mi felelősségünk? 2. Mi az, ami nem a mi kompetenciánk? De még inkább egy harmadikra: Hol van a kettő határa? Az első kettőre is többféle válasz létezik. Vérmérséklet, ha úgy tetszik elkötelezettség kérdése, hogy elkészítjük-e az alibinket a behatároltságunkra hivatkozva, vagy teljes körű, átütő, idealista megoldásra vállalkozunk. Az a bizonyos határ e kettő között pozicionálja a „dolgunkat”, és ezt a határt akarjuk feszegetni, amikor fontolgatjuk, hogy a korábbi gyakorlatot érdemben meghaladjuk.

Világossá vált az utóbbi években a számunkra, hogy felelősségünk és szerepünk van abban, hogy a MINDENKIBEN OTT LÉVŐ TEHETSÉG kibontakozhasson. Nem a tehetséges és kevésbé tehetséges, pláne nem a tehetségtelen a megfelelő kategória,

amikor fiatalok oktatásában, képzésében vagy a nevelésükben gondolkodunk. Ha ez lenne a megközelítésünk, azzal csak azt bizonyítanánk, hogy nem ismerjük a talentumok példázatát. *A kérdés nem az, hogy mindenki kapott-e talentumot, hanem az, hogy kamatoztatta-e. Ha a mi küldetésünkre gondolok, akkor az, hogy volt-e módja kamatoztatni az objektív körülményei közepette az ötöt, a kettőt vagy az egyet.*

Amikor találkozunk a középiskolás korú fiatalokkal, mindenkit motiválnunk, támogatnunk kell a benne rejlő tehetséghez is kapcsolódó felelősség megélésére. Bizonyára közülük kerülnek ki a mi hallgatóink is, akik reményeink szerint a legkiemelkedőbbek. De erre a szemléletre bízgatjuk a szüleiket, tanáraikat, nevelőiket is. *Ezt már korábban is felismertük, el is indultunk ezen az úton, de további minőségi ugrást szeretnénk ebben elérni.*

Így aztán valóban egyre szélesebb az a kör, akikkel kapcsolatba akarunk kerülni, elsősorban a középiskola minél alacsonyabb évfolyamain. Azért, hogy a bennük rejlő tehetséget már ennek a felelősségnek, és egyben saját érdeküknek a legelső felismerésétől kezdődően kezdjék következetesen és kitartóan kibontakoztatni. Tesszük ezt abban a reményben, hogy a középiskolások pedagógusai szintén a munkájuk középpontjába állítják és ott is tartják a motivációt. *Igyekszünk jó példákkal szolgálni a diákoknak, bemutatva hallgatóinkat, akik nehéz sorsuk, hátrányos helyzetük ellenére lettek sikeresek, vagy legalább eredményesek a talentumaikra, tehetségükre, kitartásukra építkezve.*

Mindezekkel összhangban, a mi vízióunkban egy olyan, a jelenlegi szakkollégiumunkra épülő rendszer bontakozik ki, amely továbbra is elsősorban a roma és hátrányos helyzetű egyetemi hallgatók tehetséggondozása és hátrányainak kiegyenlítése érdekében munkálkodik, de a Magyarországi Református Egyház (MRE) cigánymissziós stratégiájával összhangban, átfogóbban

fel tudja még vállalni elsősorban a cigány, illetve hátrányos helyzetű fiatalokért a következőket:

1. *A velünk kapcsolatba kerülő középiskolás fiatalok hatékony motiválását tehetségük kibontakoztatásához.*
2. *A továbbtanulni szándékozók támogatását a diplomájukhoz feltételként szabott nyelvvizsga megszerzésében, még ha ez az egyetemi felvétel feltétele lenne is.*
3. *A három szakkollégiumi évnél tovább maradó hallgatók szenior tagozatának beindítását, fókuszában a szakmai karrierre való közvetlen előkészítéssel.*
4. *A pusztán kollégiumi elhelyezést kérő, igénylő hátrányos helyzetű hallgatók befogadását is nagy számban.*
5. *Intenzív együttműködést a cigány tanulókat, hátrányos helyzetűeket nevelő közép fokú oktatási intézményekkel, lakásotthonokkal.*

Céljaink elérése érdekében, alapító tagja vagyunk a 2017 nyarán létrejött Roma Szakkollégiumi Egyesületnek, és folytatjuk a szellemi és anyagi erőforrások feltárását annak érdekében, hogy munkánk minőségét folyamatosan fejleszthessük, vállalva a külső, objektív megmértetést is. *Munkánkat támogatja a 2011-ben létrehozott Keresztény Roma Szakkollégiumi Hálózat (KRSZH), az alapító és fenntartó Magyarországi Református Egyház és a Tiszántúli Református Egyházkerület mint a tevékenységünket területileg befogadó egyháztest, melynek cigánymisszióját szintén szolgálni szeretnénk.*

Sokan gondolkodnak elsősorban eszközökben, épületekben, amikor egy nagy léptékű feladat megoldására adják magukat. Mi ezt a fejlesztési ciklus vége felére hagytuk, de kétségtelen, hogy most ez a szűk keresztmetszet. Reményünk és biztatásunk van arra, hogy ez a helyzet sem marad így, hanem nagyobb teret kapunk annál, amit már kétségtelenül kinőttünk.

Küldetésünk betöltését támogatja az elkötelezett munkatársi csapatunk is, közös ügyének tekintve azt a szolgálatot, melybe egymás után beálltunk az utóbbi években. De a hallgatóink részéről is támogató hozzáállást kapunk mindig, amikor a céljainkat, azok megvalósítását összhangba tudjuk hozni az egyetemisták nem mindig egyszerű időbeosztásával. Bár pillanatnyilag a működésünk még elsősorban uniós forrásokra, kollégiumi díjra, valamint egyházi (fenntartói és egyházke-rületi) támogatásra épül, már kivehető Magyarország 2018-as költségvetéséből az a határozott szándék is, hogy a finanszírozásunk stabil, biztonságosan megalapozott legyen.

Mindezek fontosságát nem magunktól vettük, biztonságát nem csak és nem elsősorban emberi dimenziókban keressük, hanem reménységben vagyunk, hogy megvalósításukhoz áldást is kapunk. Így tekintünk előre a nyári, nagy létszámú felvételre és a következő tanévre.

Debrecen, 2017. augusztus
Mózes Áron igazgató

Áttekintő

SZAKKOLLÉGIUMI KÉPZÉSEK A 2016/2017-ES TANÉVBEN

Sok szó esik a képzésekről, amelyek a szakkollégiumi lét meghatározó többletét adják. Alábbi írásunk áttekinti, mit is adunk ezeken a képzéseken keresztül, és milyen irányban tervezzük a jövőt e téren.

Képzési rendszerünkről:

A WISZ képzési programja három modulból áll (kulturális, spirituális, közismereti), amely három év alapozó és két év szenior évfolyamon valósul meg. A program keretében oktatás, képeség- és kompetenciafejlesztés folyik változatos módszerekkel.

- **KULTURÁLIS MODUL:** A modulba olyan tanulmányi egységek (tantárgyak, foglalkozások) tartoznak, amelyek hangsúlyt fektetnek a cigány – magyar identitás építésére a közéleti és kultúrateremtő elitként való szerepvállalás szakmai megalapozása érdekében.

Azt az alapelvet követjük, hogy az egészséges identitás nem mítoszokra és ellenségeképekre, hanem a történelem és a jelen valóságának kritikus és önkritikus szemléletére épül. Témakörök: cigány és magyar népismeret, cigány és magyar történelem, cigány és magyar kultúra (zene, irodalom, festészet, kulinária), cigány nyelvek, cigány művelődéstörténet, történelem, szociológia.

A szakmai oktatást terepgyakorlat, tanulmányi kirándulás és kulturális programok egészítik ki.

- **SPIRITUÁLIS MODUL:** A szakkollégium a képzés tartalmában, valamint kulturális-közösségi életében a felsőoktatás keresztény szellemiségű műhelye. A szakkollégium hozzá kíván járulni ahhoz, hogy növendékeinek hite elmélyül-

jön, alapvető jártasságot szerezzenek a teológiai, egyházi kérdésekben, és alkalmasakká válnak arra, hogy hitüket hitelesen képviseljék a világban és az egyházban szakemberként, hivatásuk kibontakozása mellett is.

Témakörök: egyházismeret, etika, bibliaismeret, kontextuális teológiai irányzatok, felnőtt hittan, valláslélektan, etika.

- **KÖZISMERETI MODUL:** A modul célja, hogy a szakkollégisták biztos alapokkal rendelkezzenek az értelmiségi pályájukon, képesek legyenek összetett problémák megoldására, minőségi munka végzésére, látókörük szélesítésére. Továbbá, hogy rendelkezzenek egészséges önértékeléssel és kritikai gondolkodásmóddal, szerezzenek jártasságot a közösség-szervezésben, a pályázatírásban, a forrásfejlesztésben.

Témakörök: kommunikációelmélet, projektmenedzsment, tanulásmódszertan, önismeret és személyiségfejlesztés, társadalmi felelősségvállalás, szociális és közösségi készségek fejlesztése, előadásmód és nyelvi kompetenciafejlesztés.

2016/2017-es tanévünk számokban: 8 tanulmányi hétvége, 160 óra, 16 oktató, 27 hallgató.

Milyen módszereket használtunk a kurzusainkon?

A formális és nemformális pedagógia módszereit: frontális előadás, kiscsoportos feldolgozás, egyéni munka, prezentáció, tesztek, csoportépítő gyakorlatok, szerepjáték, jégtörő, páros gyakorlatok, plenáris ülés, beszélgetés, filmelemzés. A felsorolásból az informális tanulást sem hagyhatjuk ki, amely folyamatosan jelen van életünkben, így a szakkollégiumi életben is. Bárhol, bármilyen helyzetben tanulunk, még akkor is, ha nem vesszük észre.

Kitől és mit tanultunk az idén?

(Oktatói, képzői tematikák alapján összeállítva.)

- **ÁLLÁSKERESÉSI TECHNIKÁK ÉS ELŐADÁS-MÓD-FEJLESZTÉS:** *Szekér Rozália* Hr tanácsadó, régióvezető – Passion4Work
Egy lendületes tréning keretében a hallgatók a következő kérdésekre kaptak választ, illetve a következő területekkel foglalkoztak: Hogyan keresenek állást? Milyen online és offline felületek vannak? Mire kell figyelni egy álláshirdetésben? Önéletrajz és motivációs levél írása: milyen a jó önéletrajz, milyen a formája, miért fontos egy sokat mondó fénykép? Az állásinterjú íratlan és írásos szabályai. Teendők munkába lépés előtt, munkajogi ismeretek. Beilleszkedés a munkahelyre, jogaim és kötelességeim. Kipróbálhattak több személyiség és kompetencia tesztet, amivel a munkáltatók szívesen mérik a jelölteket. Gyakorlati feladat önéletrajz készítése, illetve motivációs levél írása volt, a bátrabbak állásinterjúj is részt vehettek. A témához kapcsolódóan elrettentő és vicces példák is színesítették a kurzust.
- **CIGÁNY TÖRTÉNELEM:** *Szabóné Dr. Kármán Judit* romológus, nevelésszociológus, tanszékvezető – Debreceni Református Hittudományi Egyetem
A kurzuson a hallgatók megismerték a cigányság eredetére, vándorlására, meghatározására vonatkozó kutatásokat, azok eredményeit, szembe állítva a „naiv történetírók” által kreált cigány történelem állításaival. Kiemelt téma volt a hazai cigányok 15-21. századi története; letelepedésük, különböző korok rájuk irányuló politikája, együttélési nehézségeik okai, megoldási módszerek; a cigányok a

magyar nép történetében; és foglalkoztunk a Pharrajimos – a cigány holokauszt kérdéskörével, az államszocializmus, majd a rendszerváltozás utáni és jelenlegi (oktatási, lakhatási, foglalkoztatási, egészségügyi) helyzetükkel.

- **CSALÁDGONDOZÁS:** *Szabóné Dr. Kármán Judit* romológus, nevelésszociológus, tanszékvezető – Debreceni Református Hittudományi Egyetem
A kurzuson olyan témakörökkel foglalkoztunk, mint a család meghatározásai, jellemzői, működése, életszakaszai. Családi viselkedésminták. A család támogató funkciói és krízisei. Kamaszkor, fiatal felnőttkor. Alternatív kultúrák, pszichoszexuális fejlődés, párválasztás. A kurzus zárásaként minden hallgató elmélyült saját családtörténetének kutatásában és elkészítette családfáját.
- **EGYHÁZISMERET:** *Dr. Hodossi Sándor* főiskolai docens – Debreceni Református Hittudományi Egyetem
A kurzus során a hallgatók megismerték az egyházzól szóló alapvető bibliai és teológiai tanítást, valamint az egyház megjelenési formáinak változásait a történelemben. A jelentősebb keresztyén felekezetek bemutatása mellett

kitüntetett figyelmet fordítottunk a Magyar Református Egyház életének és szolgálatának megismerésére.

- **GENDER, IDENTITÁS, NYELV:** *Dr. Dér Csilla Ilona* nyelvész, viselkedéselemző – Károli Gáspár Református Egyetem
Megismerkedhettünk a legfontosabb gendertudományi alapfogalmakkal, a biológiai és társadalmi nemi különbségek leírásának és értelmezésének problematikájával. Központba a nemnek az identitás megkonstruálásában betöltött szerepét állítottuk, valamint más identitásképző tényezőkkel (pl. etnikum, nemzetiség, vallás) való összefüggését. Kitértünk a nemi sztereotípiák, nemi előítéletek, nemi esélyegyenlőség kérdéseire is. Emellett foglalkozunk a nemek nyelvhasználatban megfigyelhető eltéréseivel és az ezekre adható magyarázatokkal.

- **KERESZTYÉN ETIKA:** *Dr. habil. Hodossy-Takács Előd* egyetemi docens, a Teológiai Intézet vezetője – Debreceni Református Hittudományi Egyetem
A kurzus néhány példán keresztül bemutatta a keresztyén etika alapvető elveihez igazodó, mindennapi élethelyzetekben alkalmazható döntéshozatali mechanizmusokat. Az első felében a társadalom oldaláról jelentkező impulzusokat jártuk körül, interaktív módon. Ennek a blokknak központi eleme az információ, az információhoz jutás kérdésköre. A folytatásban egy konkrét példán, a bevándor-

lás- és menekültügy sok szempontból megközelített problémáján keresztül vizsgáltuk a lehetséges bibliai analógiák összetettségét. Ennek az elemnek az a célja, hogy rámutasson: a bibliai szövegek maguk is összetettek, kontextusuk minden esetben külön vizsgálendő, így a Szentírásról tájékozódó keresztyén embernek döntései meghozatala során kerülnie kell a leegyszerűsítéseket, általánosításokat. A harmadik blokk a keresztyén hit megélésének lehetőségét vizsgálta a vagyon kérdése kapcsán, egy konkrét bibliai történet (ApCsel 5,1–11) feldolgozásával.

- **NYELV ÉS IDEOLÓGIA:** *Dr. Heltai János Imre* nyelvész – Károli Gáspár Református Egyetem
A kurzus témája volt, hogy hogyan vizsgálható a beszéd, illetve mi az, hogyan írható le, amit nyelvnek nevezünk. Ha arra a kérdésre, hogy a nyelv létezik-e az emberek közössége nélkül, nem a válaszuk, akkor már látjuk is, hogy izgalmas a kérdés. Foglalkoztunk a nyelv és hatalom viszonyával, a beszéléssel, nyelvi forrásokkal, nyelvi repertoárral valamint az anyanyelv és kétnyelvűség kérdéskörével is.

- **SEMÉLYISÉGFELJESZTÉS:** *Koncz András* tréner – Egyházi Fejlesztők; *Nagy Krisztina* szociális munkás, tréner – MRE; *Kiss Andrea* – ifjúsági szakértő, ifjúsági képző – WISZ
A hallgatók által legkedveltebb terület a szakkollégiumi kurzusok közül a személyiségfejlesztés. Nem meglepő, hiszen ezek az alkalmak tényleg róluk és a csoportjukról szólnak. Személyiségünk egész életünk alatt formálódik, fejlődik. Ki ne szeretné jobban megismerni önmagát? Jól gazdálkodni az idővel? Tudatosabban tervezni az életét? A szemeszter alatt nemformális pedagógiai módszerekkel olyan témákat dolgoztunk fel, mint a személyes motiváció, figyelem, koncentráció, kommunikáció, önismeret, időgazdálkodás, tervezés, értékelés.

- **TANULÁSMÓDSZERTAN:** *Dr. Nemes Éva* – orvos, szupervizor, tréner – Károli Gáspár Református Egyetem
A kurzus fő célja a tanuláshoz való hozzáállás tudatosabbá tétele volt. A hallgatók tanuljanak meg tanulási tervet készíteni, egyéni stílusuknak és motivációjuknak megfelelő tanulási stratégiát és szokásokat kialakítani. A szeminárium során megismerhettük és gyakorolhattuk az egyetemi tanuláshoz szükséges szakirodalom gyűjtési, jegyzetelési módszereket, a felsőoktatásban beadandó írásművek elkészítésének tartalmi és formai követelményeit, az írott források, könyvtárak, elektronikus adatbázisok hatékony használatát, a hivatkozási, idézési rendszereket.

Az eddig bemutatott nagyobb blokkokon kívül hosszabb-rövidebb előadásokat, műhelymunkákat tartottunk az alábbi témákban:

- BIBLIODRÁMA: *Tiba Zsolt* lelkész – WISZ
- „CIGÁNY KUTATÁSOK” jelentősége, hol tart ma a kutatás ezen szegmense? MÁTÉ DEZSŐ romológus – MTA TK KI
- ISTENISMERET: Katona-Hegedűs Anna lelkész, REFOROM
- ISTENKÉP-ÉNKÉP: *Tiba Zsolt* lelkész – WISZ
- „KÉPTELEN JÖVŐKÉP” – Globalizáció munkaerőpiaci kihívásai: *Hamvas László* szociológus phd DE
- KÉPZŐMŰVÉSZET-ALKOTÁS-IDENTITÁS: *Balogh Tibor* képzőművész, alkotóház vezető és *Káli-Horváth Kálmán* képzőművész, igazgató – REFOROM
- NAGYVÁRAD IRODALMI VONATKOZÁSAI: A Holnap Antológia, Ady Nagyváradon – *Dr. Heltai János Imre* nyelvész – Károli Gáspár Református Egyetem

Terveink a 2017/2018-as tanévre:

- Felülvizsgált pedagógiai (szakmai) programunk bevezetése.
- Módszertani változatosság növelése a kurzusainkon: pl. délutáni műhelyfoglalkozások elindítása, tapasztalati tanulás, élményorientált programok.
- Kutató műhely kialakítása a Debreceni Egyetem és a Debreceni Református Hittudományi Egyetem kutatóival.
- Tervezett témakörök a teljesség igénye nélkül:
 - *Kutatómódszertan,*
 - *Cigány gasztronómia,*
 - *Kortárs képzőművészet,*
 - *Társadalmi felelősségvállalás,*
 - *Hitvallásaink,*
 - *Erőszakmentes kommunikáció,*
 - *Keresztyén Etika II.*
 - *Projektépítés – projektmanagement.*

– KISS ANDREA, szakmai vezető –

A legfontosabb, hogy komolyan vegyék őket

Tiba Zsolt – a Wáli István Református Cigány Szakkollégium lelkésze

Hogyan lett belőled lelkész?

A téglási lelkésznő, *Molnár Csilla* hatására lettem az. Ő volt, aki, akárcsak nővéremet, engem is elindított és bátorított. Első osztályos koromtól jártam hozzá hittanra, és ő vitt először színházba is minket, a Mária evangéliumára. Ez akkora hatással volt rám, hogy én magam is megrendeztem a teológián és később Csengerben is. De tulajdonképpen már kisgyerekkoromban is lelkész szerettem volna lenni. Emlékszem, ahogy egyszer magamra terítettem valami pokrócot, és eltemettem a kutyánkat, de arra már sajnos nem emlékszem, hogy pontosan mit mondtam...

Hány testvéred van?

Kilencen voltunk testvérek, én vagyok a kilencedik gyerek, két bátyám meghalt, a legidősebb bátyám öngyilkos lett. Az első gyerekkori emlékem épp az ő halálához kötődik. Négy-öt éves lehettem. Emlékszem, ahogy ott állok egy diófánál, és figyelem az emberek arcát: volt, aki gúnyos vigyorral jött oda, mások megrendülten és részvéttel, valaki pedig teljes közömbösséggel. Meghatározó élmény. Azóta is figyelem az emberek arcát és tekintetét. Ezek a tekintetek is prédikálnak, nem csak a lelkész vasárnap, és sokszor még jobban és erőteljesebben, mint mi.

A teológia előtt azonban még egy másik szakmát is szerezteél...

Igen, egy szakközépiskolában, az akkor még 109-es, ma már Baross Gábor Szakképző Intézetbe jelentkeztem általános gépszerelő és karbantartó szakra. Mondanom se kell, hogy nem ezen a szakon végeztem, kicsit távol áll tőlem ez a világ.

Sikerült átjelentkezni iskolán belül a számítástechnikai szoftverüzemeltető és karbantartó szakra, ezt követően pedig a diákönkormányzat elnöke lettem, és kicsit kinyílt előttem a világ, hiszen nagyon sok szervezés és program következett ebben a pár évben. Sokat köszönhetek a Barossnak! Nagyszerű terep volt, azóta is jó viszonyban vagyunk: nyolcadik éve tartanak búcsúhangversenyt a végzősöknek, és minden évben elhív Szondi Jenő igazgató úr, hogy igei útravalót adjak.

És a Baross után a teológiát éles váltásként élte meg?

Nem! Hiszen legbelül mindig is erre vágytam. Az más kérdés, hogy a teológiai oktatást egy-két helyen azért megreformálnám... :-)

A teológia alatt már szolgáltam: órát tartottam Hajdúhadházon a cigány hittanosoknak, besegítettem Molnár Csilla szórványgyülekezeténél, Tégláson kántorkodtam, továbbá Bagamérban, Hajdúhadházon és a Debrecen-Széchenyi kerti gyülekezetnél is kántorkodtam, ifit és énekkart vezettem. Első év végén rám is szóltak, hanyagoljam a gyülekezeti munkát ötödik év végéig.

Hatodévesként Csengerre kerültél, ahol – mint említetted – színpadra állítottad a Mária evangéliumát. Úgy tűnik, szeretted a rockoperákat, hiszen a szakkollégium hallgatóit is elvittétek Alföldi Róbert Passió 21-ére.

Igen, mert nagyon érdekelnek ezek a „külső” nézőpontok. Kíváncsi voltam, hogyan látja valaki az evangélium történetét egy nem egyházas közegből. Fontos, hogy ne csak egy oldalról nézzük Istent és az egyházat.

Beváltotta az előadás az elvárásaidat?

Úgy gondolom, Alföldi-darabot nem szabad elvárásokkal, prekoncepciókkal nézni. Az ő előadásai épp arra emlékeztetnek minket, hogy nem csak egyfajta nézőpont van. Jézus az út az Atyához, de ez nem azt jelenti, hogy mindenki ugyan úgy talál rá az Istenre. Sokfélék vagyunk. Ez az előadás mai nyelven mondta el, mit gondol Jézus szenvedéséről, de itt sohasem az a lényeg, hogy valaki milyen képeket használ, hanem az üze-

net a fontos. A Biblia is így próbál minket elérni, például amikor Ézsaiás könyvében azt olvassuk, hogy a farkas és a bárány együtt legel, azzal azt fejezi ki, hogy lesz egy olyan világ, amelyben senki és semmi ne árt senkinek és semminek. Nem a kép a fontos, hanem az üzenet.

De térjünk vissza Csengerre, illetve Szatmárcsekére, ahová a csengeri hatodév után kerültél. Miért épp Szatmárcseke?

Bartha Gyula esperes úr ajánlására kerültem Szatmárcsekére, majd később Tizsakóródra is, és nem bántam meg, remélem a befogadó gyülekezetek sem. Kölcsény itt írta a Himnusz, a szomszédban pedig ott van Tizsacséce, Móricz Zsigmond szülőhelye. A parókia kertjében kialakítottunk egy Móricz-emlékparkot is, ahol nemcsak kiállítottuk Móricz zsoltárait, hanem meg is hallgathatjuk őket olyan színészek hangjain, mint például: Törőcsik Mari, Eszenyi Enikő, Hegedűs D. Géza, Csikos Sándor vagy Alföldi Róbert.

Ezt hogyan sikerült elérned?

Megkerestem őket és igent mondtak.

Ha jól tudom, Varnus Xavér is több orgonakoncertet adott a református templomban.

Koncertet csak egyszer adott, de a Magyar Kultúra Napján mindig ő látja el a kántori szolgálatot. A gyülekezet hála Istennek partner, és támogat a kulturális-művészeti programokban, mindig szabad utat adtak, pedig alapvetően egy tradicionális gyülekezetről van szó.

A cigánymisszió is így alakult ki. Az elején nem volt túlzott lelkesedés, de miután látták, hogy ez nekem fontos, nem gátolták, hanem segítették a munkámat.

Hogyan élte meg a református gyülekezetbe való integrálódást az újprotestáns felekezetből érkező cigány közösség?

Sikeresen, és itt valódi integrációról beszélhetünk, hiszen a délutáni házi istentiszteletek alkalmával megmaradt a cigány kulturális színezetű liturgia, de részt vesznek a hagyományos templomi liturgián is.

A kulturális és szociális érzékenységed látva az fogalmazódott meg bennem, hogy egy mára már talán kiveszett lelkésztípust testesítesz meg, aki nem annyira intézményi keretben, mint inkább értelmiségi pozícióban értelmezi a szerepét.

Nem tudom elképzelni, hogy felmegyek a szószékre, beszélek a szegény Lázárról, úgy, hogy sosem jártam a cigánysoron és szegény sorsú családoknál (nota bene én is így nőttem fel), vagy éppen beszélek egy művészeti ágról, de még életemben egyszer sem hallgattam meg Bach János passióját. Ismernünk kell azokat akiről, és azt, amiről beszélünk. Nem csak egyházközségben, hanem faluban is kell gondolkodni. Bizalmi kapcsolatban vagyok mind a három faluban élő emberekkel. Nem tehetem meg lelkészként, ahogy orvosként vagy polgármesterként sem tehetném meg, hogy ne ismerjem a közösséget, ahol szolgállok. Jelen kell lenni a faluban. Bár sokszor egyszerűbb lenne eltűnni, de tudjuk jól, az a lelkész, aki hétköznapi láthatatlan, vasárnap érthetetlen. Bizalmi kapcsolatban lenni a falu lakóival: ennél több nem kell. Ekkor már tabuk nélkül tudunk beszélgetni. És ebben a pakliban benne van, hogy előfordul, hogy épp a boltba menet lelkigondozok, nem pedig a parókián, mert épp akkor szólítanak meg.

Szeptember óta a WISZ lelkésze is vagy. Mennyire igényel ez más eszközöket, hozzáállást, mint egy gyülekezet? Mennyire volt elég egy tanév, hogy egy, a szatmárcekeihez hasonló bizalmi légkör kialakuljon a diákokkal?

Az eszközök itt is ugyanazok, szerintem nem kell másnak lenni. Nem próbálom eljátszani, hogy olyan vagyok, mint ők, az nem is lenne hiteles, hiszen a generációs különbség – ha nem is óriási, de – jelen van. A fiataloknak szerintem az a legfontosabb, hogy komolyan vegyék őket. Talán épp ez hiányzik ma leginkább az egyházunkból. A hatalomra vágyók többen vannak, mint a szolgálni vágyók. Lehet, hogy van, akinek pszilicsaré úgy egy húszéves egyetemista szerelmi csalódása, vagy egy idős néni magánya, de nekünk el kell fogadnunk, hogy számára ez most a világ legfontosabb kérdése.

Ez a komolyan vétel, elfogadás teremti meg a bizalom légkörét?

Kell egyfajta rutin abban, hogy „átlássak a szitán”, hogy mi az, amit az illető nem akar elmondani. És engem egy lelkipáter beszélgetésben természetesen épp ez érdekel. Nem csak az, ami vele, hanem ami benne történt és történik.

Nem tűnik könnyű feladatnak...

Kell egy sajátos látásmód, de ez mindannyiunkban benne van, csak kíváncsiság kell hozzá. És talán az is segít, ha négyéves korodtól figyeld az emberek arcát és tekintetét...

Az egyik legjobb döntés, amit valaha hoztam

György Dóra oroszországi élménybeszámolója

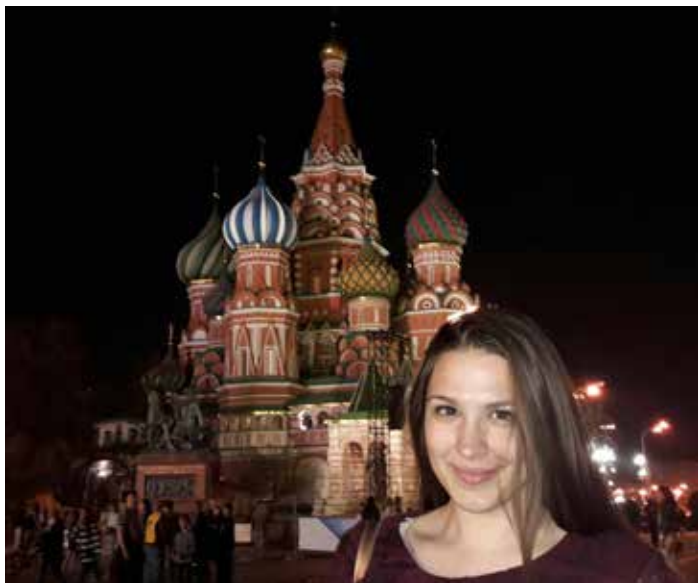
Harmadéves, angol-orosz tanár szakos hallgató vagyok a Debreceni Egyetemen. Azért választottam ezt a szakot, mert mindig is örömet leltem a nyelvek tanulásában. Az angol nyelv magas szintű tudása elengedhetetlen a mai világban, az orosz nyelvet és kultúrát pedig nagyon különlegesnek, és hasznosnak is találom. A felsőoktatási tanulmányaim kezdetétől fogva terveztem, hogy még az egyetemi évek alatt szeretnék eljutni Oroszországba, így amikor hallottam a Tempus Hungary által kínált lehetőségről, meg is ragadtam az alkalmat és jelentkeztem. Öt hónapot tölthettem egy, az általam kiválasztott oroszországi egyetemen, amihez a Campus Mundi nyújtott anyagi támogatást.

Az én választásom Voronyezsre esett, ami egy „kis” 2 milliós város az ország déli részén. Azért választottam ezt, mert pozitív visszajelzéseket hallottam róla, és semmiképp nem akartam a fővárosba menni, mivel a folyamatos metrózás és a hatalmas tömeg nem az én világom. Nagyon félttem belevágni, mert még sohasem utaztam ilyen messzire, főleg nem ilyen hosszú időre, távol a családomtól, de tudtam, hogy ez egy nagy lehetőség, és utólag is úgy látom, ez volt az egyik legjobb döntés, amit valaha hoztam.

Február 6-án (a névnapomon) családomnak, barátaimnak és Magyarországnak búcsút intve felszálltam a Moszkvába tartó repülőgépre. Rajtam kívül két másik magyar lánnyal mentünk közösen. A landolásnál elémm tárult a havas orosz táj, és éreztem, éppen most egy álom válik valóra. Moszkvából azonnal Voronyezsbe indultunk vonattal. Amikor megérkeztünk már vártak az orosz segítőink, akikkel már korábban felvettük a kapcsolatot. Facebookon keresztül kerestek meg bennünket és kiderült, hogy minden külföldi diáknak lesz egy orosz segítője,

aki minden papír munkában, hivatalos ügyben és a beilleszkedésben is segít. Az orosz segítőink illetve a külföldi diákok alkották együttesen a Buddy Club-ot.

A Buddy Club már az első héten szervezett egy „Welcome Partyt”, ahol azonnal nagyon sok barátra tettünk szert. Ebben a

kb. 60 fős csoportban voltak angolok, németek, franciák, osztrákok, latin-amerikaiak, amerikaiak, kínaiak és más nemzetiségű diákok is. Számomra ez volt az első alkalom, hogy ilyen kulturálisan színes közegbe kerültem, ami hatalmas élmény volt. Minden hétvégén, sőt többnyire a hétköznapiakon is elárasztottak bennünket programlehetőségekkel. Színházi előadások, fesztiválok, élő társasok, beszélgető klubok, filmklubok, házibulik, kirándulások, kocsmatúrák, főzések vagy egyszerű találkozások vártak ránk majdnem minden nap. Ezeken az összejöveteleken nagyon sokat fejlődött az orosz- és az angoltudásom is, felejthetetlen élményekre és örök barátságokra

tettem szert. (Nagyon sok meghívást kaptam a világ minden tájáról, és én is izgatottan várom egy barátom érkezését szeptemberben Németországból.)

A sztereotípiák többsége valóban igaz az oroszokra, az én megfigyelésem szerint. A közlekedés valóban elég kaotikus és életveszélyes, hétköznapi fényes nappal megjelenhetnek a kávézóban részeg alakok, akiket csak seprűvel lehet kikergetni, a diákok a bulikból alvás nélkül járnak iskolába, pénzzel bárhol, bármit el lehet intézni. Szeretik a halat, a krumplit, a céklát és a kaprot minden mennyiségben. Az viszont egy tévhit, hogy mindig vodkázna. Sokkal több sört fogyasztanak, azt viszont akár a McDonald's-ban is vásárolhatnak, és nők-férfiak egyaránt előszeretettel fogyasztják akár az ebédjük mellé, úgy, mint mi az üdítőket. Az érkezésünkkor -25°C volt, és mire a kollégiumból átértem három perc alatt az egyetemre a leheletem ráfagyott a fekete sálamra. Amikor már itthon mindenki pólóban járt, én még télikabátban és sálban is fáztam, de azért egy kis csúszással ott is beköszöntött a nyár. A csótányok és a poloskák gyakori látogatói voltak a legtöbb lakásnak. Szerencsére mi egy új építésű, modern kollégiumban laktunk, így én nem panaszkodhatom.

Az egyetem jobb nem is lehetett volna. A tanáraink nagyon rugalmasak voltak, így haladhattunk az itthoni tematika szerint. Sok tárgyat sikerült elfogadtatnom, így nem kellett csúsznom a tanulmányaimmal. A tanáraink ügyeltek arra, hogy minden nemzetiségnek mások okoznak gondot a nyelvtanulásban, így mi magyarok, a fontosabb tárgyaknál, hárman voltunk egy csoportban. Sok lehetőségünk nyílt a felszólalásra, és egyéni leg foglalkoztak velünk, így nagy fejlődést tapasztaltam szinte azonnal a nyelvtudásomban. Ünnepekkor vetélkedőket, játékokat, közös programokat szerveztek a diákoknak és tanároknak egyaránt. Utazásokat is szerveztek, így közösen látogattunk el például a Kaukázusba, ahol olyan helyeken jártam, amiről álmodni sem mertem. Hatezer méter magasra mentünk

fel libegővel a hegyekbe, csodálatos tájakon lovagoltunk, termálvízben fürödtünk, megnéztük hogyan élnek a helyiek, étel-
lelkel, házi italokkal kínáltak és énekeltek nekünk, csodálatos
vízesések között túráztunk, illetve történelmi helyeket is meg-
néztünk. Abban a megtiszteltetésben is részem volt, hogy egy
éppen lovagló helybéli ajánlatott tett, hogy megvásárol engem
ötven lóért és száz birkáért a tanárnőmtől, de nemet kellett
mondanunk erre a szívélyes ajánlatra. Szentpétervár városát is

meghódítottuk. Minden nevezetességet megnéztünk, és bele-
vetettük magunkat a fehér éjszakákba is, ami kicsit szokatlan
volt, de el lehetett viselni. Ezután a Finnország mellett fekvő
Karéliára mentünk, ahol egy szigeten elterülő, fából épült falut
és egy természetvédelmi övezetet csodálhattunk meg.
Gyermekkoromban az is nagy öröm volt a családomnak, ha
eljutottunk egy évben egyszer az állatkertbe vagy a strandra.
Sosem mertem arról álmodni, hogy ilyen helyeket fogok látni,
ez számomra lehetetlennek tűnt. Ezután az élmény után azon-
ban kitárult előttem a világ. Rájöttem, hogy semmi sem lehe-
tetlen. Az egyetemi évek alatt még tervben van, hogy eljutok
Amerikába, Olaszországba, de a következő állomásnak Chilét
szemelttem ki, hiszen szeretnék megtanulni spanyolul, és látni
az óceánt.

Megújuló energiák

Szpiszár Dalma malajziai élménybeszámolója

Ez év áprilisában volt szerencsém két hetet Malajziában tölteni egy ifjúsági csereprogram keretében. Ezt a lehetőséget a VILÁGJÁRÓ ÖNKÉNTES SZERVEZET biztosította, és az ERASMUS+ finanszírozta. A cserén 6 országból 5-5 fiatal vett részt (Olaszország, Franciaország, Indonézia, Kambodzsa, Malajzia és Magyarország). A csere témája a megújuló energia volt, azon belül is nagyobb hangsúlyt fektetve a napenergiára. A helyszín Kuala Lumpur volt, de volt pár szabadnapunk, amikor a magyar csapattal ellátogattunk egy trópusi szigetre, Langkawira. Nagyon jó, hogy eljuthattam egy ilyen távolkeleti országba, ez nem mindennapi és nem is olcsó dolog, hálás vagyok, hogy részese lehettem ennek a programnak.

Kuala Lumpurban a szállásunk egy akadémián volt, ahol hátrányos helyzetű gyerekeknek tanítanak angolt, matematikát, fizikát, kémiát és majd később napenergiát, és napelemek kezelését. Ezek közül a fiatalok közül vett részt 5 diák is a programjainkon, akik már tanulmányaikban előrébb haladtak, és az angol is jól beszélik. Az akadémia egyébként bentlakásos,

és ott sok tér, terem állt rendelkezésünkre, és ott is étkeztünk. A program nagyon sokszínű volt. Minden reggel „energizerrel” kezdtünk, amire mindig más ország készült fel. Ezek ébresztő játékok, amik felpörgetik az embereket a következő programokra. Voltak még csapatépítő játékok is, ahol a kommunikációs és problémamegoldó képességeinket fejleszthettük. Sokszor szerepjátékokkal próbáltunk rávilágítani bizonyos problémákra a megújuló energiával kapcsolatban. Mindegyik csoport készített előadást arról, hogy a saját országa milyen energiaforrásokat használ, és ezeket bemutattuk egymásnak. Volt pár interkulturális este, amikor beöltöztek páran népviseletbe, tipikus ételekből adtunk kóstolót egymásak, és bemutattuk az országainkat. Mi magyarok szilvásgombócot főztünk nekik, amit nagyon finomnak találtak.

A számomra legmeglepőbb tevékenység egy olyan feladat volt, amikor országonként le kellett rajzolnunk, hogy gyerekkorunkban átlagosan hogy nézett ki az otthonunk, és milyen energiaforrásokat használtunk. Nagyon meglepő volt látni az ázsiai országokból származókat, ahogy bemutatják az otthonaikat, és hogy milyen extrém környezetben éltek némelyek

a dzsungelben, faházakban, halászva, vadászva. Egy kulturális sokkban volt részem, nagyon sok mindent tanultam tőlük, és nagyon megkedveltem a résztvevőket és a kultúrájukat. Érdekesesek voltak a beszélgetések, és az, hogy bizonyos dolgokat mennyire más szemszögből látnak, mint mi. A délutánok általában szabadok voltak, olyankor közösen felfedeztük a várost és kint maradtunk a központban mindig hajnalig.

Egyik nap az egyik tanárnő tartott nekünk előadást a napele-
nergiáról, ami nagyon érdekes volt. Sok mindent tudtam már
alapvetően róla, de nagyon jól tudta elmagyarázni ez a szerb
származású tanárnő a nem annyira könnyen emészthető dol-
got, hogy értsük és élvezzük is. Felmentünk az épület tetejére
és megmutatta, hogy hogyan kell pozicionálni a napelemeket,

hogyan lehet kiszámolni a hatékonyságot az árnyékok függvényében egész évre és még rengeteg dolgot.

Nagyon hamar csapattá kovácsolódtunk, és megszerettük egymást a társainkkal. Szerintem egy közös kaland az, ami a legjobban össze tudja hozni az embereket és aztán persze összetartani is. A program végén szó szerint könnyes búcsút vettünk

egymástól, és senki sem akart hazajönni. A magyar csoporttársaimmal gyakran találkozunk is, ilyenkor csak beülünk valahova, felemlgetjük az ottani kalandjainkat, és jókat nevetünk.

Eszméletlen és lélegzetelállító

Gál Noémi portugáliai élménybeszámolója

ERASMUS+ program keretében öt hónapot töltöttem Portugáliában, Coimbra városában. A városról annyit kell tudni, hogy egyetemváros, az egyetemet 1290-ben alapították, így nagyon megtisztelő volt a számomra, hogy ilyen híres egyetemen tanulhattam.

Neveléstudományi MA szakon tanulok, és az Erasmus-város kiválasztásához korlátozottak voltak a lehetőségek. Németország, Olaszország, Szlovákia és Románia mellett Portugália volt az, ami felkeltette az érdeklődésemet. Mivel Olaszországból már van egy másfél éves tapasztalatom, így Portugáliát választottam. Kedvelem a mediterrán országokat, embereket és kultúrát, és motivált az is, hogy egy új nyelvet ismerhetek meg. Szeretem a kihívásokat, ezért egy számomra teljesen ismeretlen országba költöztem.

Kiköltözésemtől nem volt még szállásom, a helyi ESN egyik mentora segített nekem szobát találni, és már az első nap találtam is magamnak egy szimpatikus kis szobát. Az idő múlásával egyre több ember költözött be a lakásba, így laktunk végül is

heten. Ketten voltunk magyar lányok, továbbá egy cseh, olasz, lengyel és ukrán lány, valamint egy portugál fiú. Jó érzés volt egy ilyen nemzetközi házban lakni, és megismerni új embereket új szokásokkal. Hamar összebarátkoztunk, és nagyon sok közös programot szerveztünk magunknak.

A portugál emberek nagyon kedvesek és segítőkészek, szinte mindenki beszélt angolul, így nem volt annyira nehéz tájékozódni a városban. Az pedig igazán vicces volt, mikor elmentünk egy étteremben és csupán tíz percig kellett google-fordítózni az étlapot, míg rájöttünk, mit szeretnénk enni. Voltak nehézségek, de az tényleg jó volt, hogy sokan beszéltek angolul.

ESN

A helyi ESN kirándulásokat is szervezett nekünk, így volt szerencsém eljutni Lisszabonba, Portóba, Észak-Portugáliába, és az atlanti óceánhoz is. Életem egyik legnagyobb élménye volt látni az óceánt, és gyönyörködni habjaiban. Továbbá eljutottam Európa legnyugatibb pontjára, oda, ahonnan tovább már csak Amerika van. Egy élmény volt.

A földrajzi felfedezések mellett kulináris élvezetben is volt részem. Igyekeztem minden helyi specialitást megkóstolni, habár ez nekem korlátozott volt, mivel én nem eszem halat, Portugáliában viszont nagyon szeretik azt. A fő ételük a tőkehal – bacalhau – amit elmondásuk szerint több mint száz féle képen tudnak elkészíteni. Én ebből nem kóstoltam semmit, azonban karácsonykor egy portugál családnál töltöttem az ünnepeket és megfordult a tányéromon a polip, a kagyló, és a garnéla is. Muszáj voltam megkóstolni, még ha nem is lesz a kedvencem, de náluk a tenger gyümölcsei az egyik karácsonyi fő menü. Portóban is megkóstoltam a helyi specialitást, ami a francesin-

ha (franszeziny) nevet kapta, és egy emeletes szendvicset takar, sonkával, kolbásszal, szalonnával és sajttal megöltve és ez az egész le van öntve egy paradicsomos sörös boros brandy-s mártással. A helyiek odáig meg vissza vannak érte, de szerintem borzalmas, és semmiképp sem éri meg a pénzét. Nem ettek ők még gulyást, vagy töltött káposztát.

Úgy gondolom a portugál konyha annyira nem hagy bennem maradandó nyomot, ellenben az ország szépségei igen. Egy templomba belépve teljesen más élmény fogad, mint általában. Míg egy átlagos katolikus templomban freskók vannak, addig a portugál változata ennek, a kék-fehér csempével kirakott freskó. Valami eszméletlen és lélegzetelállító.

Az egyetem

A coimbrai egyetemen a pszichológia és neveléstudományi karon tanultam, a saját szakomnak megfelelően. Kiutazásom előtt összeállítottam, hogy mit fogok kint tanulni, és milyen napokon, illetve lebeszéltem az itthoni tanáraimmal is. Örültem neki és izgatott voltam, hogy angolul lesznek az óráim, és hogy ez milyen nagy dolog, idegen nyelven tanulni az egyetemen. Aztán eljött a nap, elmentem az egyetemre és kiderült, hogy a tanáraim nem beszélnek angolul, az órák se angolul mennek, hanem portugálul, és olyan is előfordult, hogy nem járhattam be az órára, mert nem beszélek portugálul. Meglepő volt, hiszen nem ezt vártam. Így nagy nehézségek árán lebeszéltem a csoporttársaimmal, akik tolmácsoltak nekem, hogy hadd írjak beadandókat angolul, és így legyenek meg a vizsgáim, mert teljesíteni persze kellett. Más szakokon, mint a közgáz, jog, vagy orvosi, nem volt gond, mert angolul működtek, de ezek szerint vannak még hiányosságok. Ez nagyon rosszul esett, mert nem ezért mentem ki, habár azt fontos megemlítenem, hogy többet tanultam a kinti félévem alatt, mint itthon, mivel önálló téma-

feldolgozásom volt, nem pedig egy irányított oktatáson vettem részt, ezért így volt előnye is, nem csak hátránya.

Összegzésként azt mondom, hogy Portugália csodálatos ország, és ajánlom mindenkinek, hogy legalább egyszer látogasson el oda, és nézzen szét, mert csodálatos értékei vannak. Habár az ételek kevésbé finomak, mint az itthoniak, azért aki bevállalja, lehet, hogy meg is szereti a helyi finomságokat.

Viszont az Erasmust csak annak ajánlom, aki nagyon bátor, mert nekem nem hozta meg azt az átütést, amit vártam volna. Hiába a honlapon is az volt írva, hogy angolul lesznek az órák, de ezek szerint az ilyen nem felkapott szakokra nem annyira működik ez a program, mint ahogy sok diák gondolja. Feltétlenül át kell gondolni, de szerintem ezek olyan dolgok és élmények, amiket senki nem vehet el tőlünk.

Részemmé vált

Borsi Lídia máltai élménybeszámolója

A képzésem utolsó szemeszterét, a szakmai gyakorlatomat Máltán tölthettem el, ezért a beszámolómban az itt töltött időszakról, élményekről, tapasztalatokról fog szólni. Először is elmesélem a történetét, hogy miért is jelentkeztem az ERASMUS+ szakmai gyakorlatos programjára. Mindig is szerettem utazni és új kultúrákat megismerni, az utazás szeretete már gyerekként elért, akkor a szüleimmel és testvéreimmel utaztunk sokat, de csak belföldön. Úgy gondolom, hogy a sok „kaland” és élmény adta örömeim motiváltak arra, hogy egyedül is elkezdjem felfedezni már nem csak az országot, hanem a világot is. Év elején egy külföldi önkéntes munka keltette fel a figyelmem, amitől többek között a tanulmányaim megszakítása tartott vissza. Ezért nagy lelkesedés töltött el, amikor megláttam a faliújságon az Erasmus+ szakmai gyakorlatos programját. Innentől kezdve el is kezdtem érdeklődni, hogy mennyire válhat valósággá az elképzelésem, hogy külföldre menjek gyakorlatra. Ezután az egyetemi oktatóm ajánlásával vettem fel a kapcsolatot egy máltai céggel, akik segítettek megszervezni a szakmai gyakorlatomat, és ez megkönnyítette a kijutásomat is, mert már a rep téren vártak, ez volt az első repülőútam, amit egyedül éltem át. Biztonságot adott, hogy tudtam, hogy a repülőtéren már várni fognak és biztos, hogy egyből eljutok a szállásomra.

Nagy dilemmát jelentett számomra az ország kiválasztása. Végül amint már írtam, a választásom Máltára esett, ahol három teljes hónapot töltöttem el. A gyakorlati helyemmel kapcsolatban az elején voltak kétségeim, hiszen egy online szociális munkát végző szervezethez tudtam becsatlakozni, ahol segítő cikkeket és tippeket írtam a fiataloknak, emellett pedig iskolai rendezvényeken volt lehetőségem találkozni és

beszélgetni a fiatalokkal. Később már egészen belejöttem a számítógépes munkába is, ami nagy előnyt jelentett, hogy szeresem is, amit csinálok. Általában hétfőtől péntekig dolgoztam. A hétvégeimet az ország megismerésével töltöttem.

Külön élmény volt számomra, hogy nem kellett sokat utazni, hogy körbejárjam a sziget adta szépségeket. A kedvencem az országban, hogy nagyon kicsi és teljesen tenger veszi körül, ezt nagy újdonságként éltem meg, a sok tengerpart közül a *Ghajn Tuffieħa* volt nekem a legszebb.

A kint töltött időszak alatt sokat formálódtam, hiszen már magát a programot is magamnak kellett megszervezni, ami nem kis feladatot jelentett, úgy, hogy soha nem csináltam ezelőtt ilyet. Sok kihívással kellett szembe néznem, ami átformálta a

jellemem. Például az elszállásolásom egy apartmanban valósult meg, ahol az első két hétben egyedül laktam, ezután pedig két szobatársam és két lakótársam lett. Meg kellett osztanom két számomra teljesen idegen emberrel a szobámat és a fürdőszobámat, a helyzetet fokozták a kulturális különbségek is, mert egy olasz és spanyol lánnyal kellett együtt élnem, akikkel teljesen más volt a napi ritmusunk. A három hónapban háromszor kellett költöznöm, ami kissé bonyolította a helyzetet. De volt lehetőségem türelmet, empátiát és szeretetet tanulnom, aminek akkor annyira nem örültem, de most hálás vagyok, hogy volt lehetőségem ebben sokat változni.

Mindent számításba véve: a nehézségeket, az élményeket, a tapasztalatokat, még egyszer végig csinálnám, és mindenkit csak bátorítani szeretnék, hogy érdemes legalább egyszer kipróbálni ezt a fajta tanulási lehetőséget, ami nem csak elméleti tudást fog adni, hanem egy egészen más megtapasztalást és szemléletet a világról. A legjobb az volt, hogy nyitottabbá váltam az emberek felé, és egy részemmé vált Málta és a kultúrája, alig várom, hogy újra meglátogassam a kis szigetet. Soha nem gondoltam volna, hogy ennyire be tudok rendezkedni, helyezkedni egy idegen országban, és a legfurcsább érzés az volt, hogy haza kellett jönnöm. Leginkább a tenger és a mosolygós és barátságos emberek arca hiányzik Máltáról.

Csend a tömegben

Wálisok Taizében

A Szakkollégium szoros baráti kapcsolatot ápol a Taizéi Közösséggel. 2016-ban és 2017-ben is több hallgatónk vett részt a Közösség egyhetes elvonulásán a közösség nevét adó franciaországi faluban. 2016-ban Lakatos Zsuzsanna és György Dóra töltött el egy hetet csendességben, imádságban és közösségben a világ minden tájáról és minden felekezetéből érkező hívők között.

A nemzetközi ökumenikus szerzetesi közösség egyetlen magyar tagja, András testvér több ízben járt a WISZ-ben, ahol hamar kiderült, a taizéi evangéliumközpontú értékei rezonálnak a szakkollégium értékeivel. Lakatos Zsuzsa élménybeszámolója: *„2016 augusztusában egy hetet töltöttem Taizé-ben a szintén wális György Dóra barátnőmmel közösen. Emlékszem, milyen nyúggal indultam neki, hiszen a Budapest-Taizé távolság busszal huszonnégyszáz óra, és ebben nincs benne a Debrecen-Budapest távolság.*

Amikor megérkeztünk Taizébe, még nyűgösebb lettem, hiszen zuhanyozni akartam és aztán alvásra hajtani fejem, de ezekre hajnali 5-kor még nem adódott lehetőség. A kezdeti hisztériám viszont fokozatosan felváltotta a békesség, ami egész héten velem maradt, és a tábor végére teljesen átformált. Ez az egy hét lehetőséget adott arra, hogy jobban megismerjem magam, de Dórával sem töltöttem még el együtt ennyi idő egyhuzamban, így őt is közelebről ismer-tem meg. A hittel átitatott életforma, a liturgia az istentiszteleteken és imádságokon szokatlan békesség lelőhelyévé vált. Eddigi életem egyik legnagyobb tapasztalata volt ez, azóta is visszahúz oda a szívem.

Egy kis falu gyönyörű utcákkal, egyszerűség, csendesség a hatalmas tömegben is, pedig a falu ilyenkor cirka 3000 embert lát vendégül a világ minden pontjáról. Ki nem szeretne időről időre elvonulni ilyen módon a 21. századi világ zajából?”

2017-ben két újabb szakkollégista, Szilágyi Vanda és Danó Gyula vesznek részt a taizéi úton, ami nem csak kirándulás, de belső utazás is. Hisszük és tapasztaljuk, hogy ezek az egyhetes alkalmak hosszútávú változás, életrszóló formálódás eszközei lehetnek.

Önként, szeretettel!

Lakatos Tamás a szakkollégium önkéntes programjairól

A Wáli egy olyan szakkollégium, ahol tenni azokért, akik rászorulnak, vagy cselekedni, ha segítségre van szükség, az természetes és magától értetődő. Igaz szükség van egy bizonyos óraszámot teljesíteni, de ezt senki nem számolja, csak meggy és teszi. Önkénteskedni olyan érzés, amit szavakkal nehéz leírni. Egyszerűen mondván jó érzés segíteni másokon. Ez nem volt másként az idei tanévben sem, számos alkalom és számos hely volt, amikor lehetőségünk volt segíteni, önkénteskedni.

Az egyik ilyen volt még a tanév elején az Amerikai Kuckó. De nagyon jó kapcsolatot ápolunk a Dorcas segélyszervezettel, ahol egész évben várják azokat, akik önkénteskedni szeretnének. Az őszi és téli időszakban sok adománygyűjtésen szoktunk részt venni, ezek általában élelmiszer gyűjtések különböző nagyobb áruházakban, az élelmiszert pedig rászorulóknak adják meg.

Ilyen például az úgynevezett „Kékvödör” akció, ahol egy vödörnyi élelmiszert kapnak meg a rászorulóknak. De a gyűjtésnél nem áll meg a munka, hiszen a begyűjtött adományokat szortírozni is kell, amit szintén önkéntesek szoktak végezni, amelyre gyakran jelentkeznek a kollégium diákjai is. De hasonlóan ehhez a Református Szeretetszolgálatnak is nagy kedvvel segítünk. Sőt, nem áll távol tőlünk az sem, hogy más egyházi szervezetnek, gyülekezetnek segítsünk. Amikor pedig kitavasodik, jöhet a jól ismert és közkedvelt Szeretethíd, amely kampányolástól a munkán keresztül egész a nosztalgia vonatig tartott ebben az évben.

Fő, hogy a szűkebb és tágabb környezetünkben olyan felkiáltójelek lehessünk, akikről példát lehet venni, akiktől lehet tanulni. Mi a segítségnyújtás öröme mellett azért önkénteskedünk, mert ezzel is tanulhatunk, és tapasztalatot is szerezhethetünk. Jó másokat és Istent szolgálni, egy közösségben lenni és cselekedni, ehhez pedig nagyon jó lehetőségeket biztosít a Wáli István Református Cigány szakkollégium.

Egy sűrű hét együtt

Házikonferencia Debrecenben, látogatás Budapesten, majd egy hét Harkányban, Pécsen és a környéken – nem volt unalmas a WISZ 2017-es nyári tábora.

A 2017. július 17-21. közötti közel egy hétben nagy utat tett meg a szakkollégium közössége. Rögtön az első napon egy házikonferencia, egy látogatás a Zsinaton, majd a Debrecen–Budapest út után irány Harkány, ahol az Égerligeti Vendégház volt a nap végső úticélja. Ez így összesen 480 km, ami a buszvezetőtől is szép teljesítmény.

A program a Szakkollégium imatermében kezdődött a házi-konferenciával, ahol tizenkét előadó váltotta egymást rövid 10–15 perces előadásokkal, melyeket rendszerint profi Power-Point-prezentációkkal egészítettek ki.

Ritka az olyan konferencia, ahol a mikrobiológiától a kenyér-sütés bibliai hagyományain át az ifjúságkutatás legújabb ered-

ményéig annyi tudományterületbe kóstolhatunk bele, ahány előadó van. Ilyen is csak egy cigány szakkollégiumban fordulhat elő, gondoltam, hiszen ez az a közeg, ahol egymás mellett tanul – és ad elő – teológus és biológus, élelmiszermérnök és jogászhallgató. Így váltotta egymást Balog Henrietta, aki a mikrobiológia csodáiba avatott be minket látványos bemutatóval, Balogh Adrienn, aki egy legendás amerikai gyilkosság történetéről és korabeli visszhangjáról mesélt, Borsi Noémi pedig a kenyérsütés bibliai és kortárs módszereit hasonlította össze. Noémi interaktívvá tette elméleti előadását: beszámolt arról is, hogyan épített föl egy, az ószövetségi időkben használatos kenyérsütő alkalmatosságot, majd az azon elkészített kovász-

talán kenyeret meg is kóstolhattuk. Az ABC-sorrendnek köszönhetően egymás után hallgathattuk meg a szakkollégium ikerpárját, Godó Irént és Godó Katalint. Irén az óvodás korú gyermekek beszédfejlődéséről, a roma és nem roma gyermekek eltérő eredményeiről és annak szociokulturális okairól osztott meg egy prezentációt. A szintén pedagógushallgató Katalin a verselemzés tanítására, annak a műnem lényegéből adódó

nehézségeire összpontosított. A lírai beszédmód lényege, hogy a prózai nyelvnel nehezebben befogadható, hiszen elvonatkoztatott, sűrített tartalmat ad át.

Kalmár Laura egy cigány ünnepkör szokásait, az Ederlezi hagyományait tekintette át, kitérve arra is, hogy a tavaszköszöntő-nyárváró ünnep az elmúlt évtizedekben hogyan vált és válik lassan kulturális fesztivál-jellegűvé. Katona Csaba a legutóbbi ifjúságkutatási eredményekről számolt be, statisztikai adatokkal mutatva ki annak irányát, amerre a hazai fiatalság halad. Katona kiemelte például, hogy amíg 2012-ben 31%, addig 2016-ban 85% rendelkezik okostelefonnal. A személyes találkozások aránya csökken az online kapcsolattartás javára. Drasztikusan nő a fiatalok fizetésigénye, míg a nyelvtudás aránya még mindig az európai átlag alatt van. Lakatos Tamás teológushallgató radikális váltással az apokaliptikus számszimbolikát elemezte, János jelenései mellett az apokrif iratokra is kitérve.

Németh Márta, aki biológiatanári mesterszakos hallgató, talán a legszemélyesebb előadás gazdája volt: a világ legkülönbözőbb családmmodelljeit áttekintve hitet tett a családnak, mint az emberi lényegből fakadó közösségi forma mellett, hangsúlyozta azt, hogy a család nyugati világbeli leértékelődése mennyire

atipikus, ha tágabb globális összefüggésekbe helyezzük azt. Oláh Regina turizmus-vendéglátás szakos hallgatóként szintén egzotikus kitekintést tett: az indiai kulturális sajátosságokat áttekintve megtudhattuk, hogy Indiában járva kockázatos útbaigazítást kérnünk, a helyiek illetana szerint ugyanis szegény azt mondani: nem tudom, ezért jó eséllyel kaphatunk jó szándékú, de téves segítséget is. Kitért még a hindu és a muszlim kultúra tájanként előforduló eltéréseire és párhuzamos indiai jelenlétére is. Torner Bernadett orvosi analitikus BSc-hallgató a klónozás – a köznyelvben tévesen élő – fogalmát és problémáit járta körül, majd kitért annak etikai kérdésire is. Vas Sándor leendő jogászként a német menekültpolitika közel-múltbeli kérdéseit, változásait járta körül.

Kitért Angela Merkel kezdeti „wilkommenskulturjára”, majd annak kudarcára és lassú átmenetére egy befogadó, de jóval óvatosabb bevándorláspolitikára felé.

A szünet után a konferencia zsűrije: Mózes Áron, a WISZ igazgatója, Nyeső Ágnes cigánymissziós referens és Dr. habil. Hodossy-Takács Előd egyetemi docens, a DRHE Teológiai Intézetének vezetője és a közönség is visszavonult döntést hozni, hiszen egy közönségdíjat is kiosztottak. A zsűri végül Borsi Noémit, a közönség pedig Balog Henriettát jelölte meg első helyezettként, mindketten értékes vásárlási utalványokat kaptak az elismerés mellé.

A konferencia végeztével, egy közös ebéd után a csapat Budapest felé indult, ahol a Zsinat képviselőjében Dani Eszter, a Missziói Iroda vezetője fogadta őket. A busz csak késő este ért Harkányba, ahol a következő nap termálfürdőzéssel, majd csapatépítéssel és a tanév kiértékelésével telt. Másnap a pécsi

városnézés került napirendre, a dzsámi és a Vasarely-múzeum után a kalandparkban várta a fiatalokat a levezetés. A csütörtöki hajókirándulás után két spirituális erővel bíró helyet is meglátogattunk Szabó Róbert drávaszabolcsi lelkész vezetésével: a máriagyűdi Bethánia Rehabilitációs Otthont, majd a közeli alsószentmártoni katolikus plébániát, ahol Lankó József plébános mesélt több évtizednyi tapasztalatáról a romák között, hiszen gyülekezete szinte száz százalékban cigányokból áll. Végül a siklósi vár megtekintése után – tekintettel a régió adottságaira – vacsorával egybekötött borkóstolóval búcsúztunk a magyar mediterráneumtól a Kecskés pincében.

„Közelebb kerültünk egymáshoz. Itt érzem igazán, hogy sikerült beilleszkednem. A kedvenc részem a városnézés volt Pécsen, a hajókirándulás és a siklósi vár. Szeretem a tartalmas programokat, szeretek új helyeket megismerni, nekem így a strandolás volt egy kicsit unalmas. De annak nagyon örülök, hogy együtt töltöttünk ennyi időt, szerintem ez jót tesz a közösségnek, más szinten ismerjük meg egymást, ha együtt utazunk, egész nap együtt vagyunk.” – foglalta össze Németh Márta biológia-földrajz szakos hallgató a sűrű nyári hetet.

A táborban búcsúztattuk el Lakatos Tamást, aki az elmúlt három évben nem csak diákként, de a szakkollégiumi tanács tagjaként is képviselte a diákokat a felvételin és más döntéshelyzetekben.

Közös hajón

Debrecen adott otthont a Keresztény Roma Szakkollégiumi Hálózat háromnapos tanévnyitó konferenciájának szeptember 9. és 11. között.

A 2011-ben alakult hálózat tagjai között találunk evangélikus, görög- és római katolikus, illetve református intézményeket is az ország különböző egyetemi városaiban. Az idén ötödik születésnapját ünneplő Hálózat évnyitójához Mózes 5. könyvének 8.2. verse adta a mottót: „Emlékezz vissza az egész útra...”.

Az emlékezés és az közös ünneplés mellett az előretekintésről is szólt ez a három nap, már csak azért is, mert idén először nem öt, hanem hat intézmény alkotta a KRSZH-t: a házigazda debreceni WISZ mellett még egy református intézménnyel, a budapesti RefoRommal bővült a keresztény roma szakkollégiumok családja.

A pénteki megnyitón Mózes Áron, a házigazda szerepét betöltő Wáli István Református Cigány Szakkollégium igazgatója, majd Szabó István püspök, az MRE zsinatának lelkési elnöke mondott köszöntőt. Kocsi Fülöp görögkatolikus püspök áhítata után Laborczy Géza, a KRSZH elnöke és Komolay Szabolcs, Debrecen alpolgármestere is köszöntötte a szakkollégistákat, munkatársakat és lelkészeket. A KRSZH születésnapi tortáját Langerné Victor Katalin, az EMMI helyettes államtitkára vágta föl.

Megduplázódott a roma fiatalok száma a hazai felsőoktatásban az utóbbi években: Balog Zoltán a konferencia előtt kifejtette: a negatív jóslatok ellenére sikerült elérni, hogy egyre több roma folytat felsőfokú tanulmányokat. A hálózatnak már több mint 250 diák a tagja, és a szervezet a tanulóknak olyan pluszt ad, ami korábban hiányzott az életükből. A miniszter – többek között a Keresztény Roma Szakkollégiumi Hálózat segítségével – egy olyan roma középosztály kialakulásában bíz, amely

a többségi társadalommal jó együttműködésben, nem pedig a konfrontációban érdekelt. Balog Zoltán beszélt arról is, hogy az elmúlt időszakban a hazai roma közösség helyzete a mutatók alapján a szociális, az egészségügyi, az oktatási és a foglalkoztatási területen egyaránt javult. Példaként említette, hogy Magyarországon 50 ezer olyan roma család van, amelyeknél a közfoglalkoztatási programoknak köszönhetően a családfenntartónak először van munkahelye.

A múltba és a jövőbe egyszerre tekintettek a Balogh Róbert jánoshalmi református lelkész, a debreceni Wáli István Református Cigány szakkollégium volt hallgatója által vezetett alumni-beszélgetések. A volt szakkollégisták egybehangzó véleménye volt, hogy a szakkollégiumban megtapasztalt közösség diploma után is meghatározó: nemcsak az ott született kapcsolatok megmaradnak, de az ott megismert értékek is. Volt olyan diák, aki ateistaként került szakkollégiumba, de az ott megtapasztalt figyelem és empátia arra készítette, hogy lépéseket tegyen Isten felé.

A konferencia vissza-visszatérő témája az elhelyezkedés és munkavállalás kérdése volt, hiszen a szakkollégiumok egyik legfontosabb hosszú távú célja felsőoktatásból kikerülő hallgatók elhelyezkedése és a roma szakemberek „láthatóvá tétele”

a munkaerőpiacon. Erről Nagy Krisztina, az MRE fejlesztési csoportvezetője beszélt részletesebben az „Úton a képzésből a munkába” elnevezésű, modellértékű gyakornoki programot ismertetve. A modellprogram 2015-ben a debreceni református cigány szakkollégiumban indult, és 15 hallgatónak tette lehetővé, hogy egy fejevadász cég segítségével 6–12 hetes gyakornoki programon vegyen részt a szakmájában. Mindezért a hallgató – a pályázat keretéből egy átlagos nyári diákmunkánál valamivel magasabb díjazást kap. A program sikeresen motiválta a diákokat, hogy a szakmájukban valós tapasztalatot szerezzenek, amely megkönnyíti majd a hosszabb távú elhelyezkedést is, a munkáltatók pozitív tapasztalatai pedig hosszú távon segíthetnek lebontani a cigányokkal kapcsolatos előítéleteket.

Az előadások és kerekasztalok után a hat szakkollégium diákjai és munkatársai megtekintették a debreceni Nagytemplomot, majd a kollégium múzeumában is tettek egy sétát. A nap végén pedig hivatalosak voltak Balázs János zongoraművész koncertjére. A huszonnyolc éves, több rangos szakmai díjjal kitüntetett virtuóz Liszt-darabok mellett, a cigány származású, tragikus sorsú zseni, Cziffra György kompozícióból is játszott, méghozzá olyan szenvedéllyel és alázattal, amely – a jelenlévők egyöntetű véleménye szerint függetlenül példakép lehet mindenkinek a saját szakterületén. Ekkor még mindig nem ért véget a nap, az estét a Ham Ko Ham autentikus cigány folkzenéje és táncház vezette át az éjszakába.

Vasárnap sem maradtunk zene nélkül: a háromnapos rendezvény zárónapján, vasárnap tanévnyitó istentiszteletet tartottak Fekete Károly püspök, a Magyarországi Református Egyház Zsinata alelnökének részvételével, a dicsőítés szolgálatát pedig a nyíregyházi evangélikus roma szakkollégium fiataljai látták el. *„Isten áldását kérjük erre a szövetségre, melyben mi már öt esztendeje együtt vagyunk, azért, hogy ezzel is a Mennyei Gazda szolgálatába álljunk, és teljesítsük azt a küldetést, melyet ránk bízott. Isten áldja meg ebben minden szakkollégiumunkat, annak minden tagját, mert ez a csapat a szakkollégiumi évek után is számontarthatja egymást, és így töltheti be a küldetését sokak javára”* – fogalmazott.

Az ünnepélyes tanévnyitó beszédek is zene keretezte, ezúttal Bach-kompozíciók Vadászi Vivien és Bangó Lajos, a Snétberger Zenei Tehetség Központ tanárai előadásában.

„Isten neked ajándékozta mindazokat, akik veled vannak a hajón.” – idézte Az apostolok Cselekedeteinek 27. fejezetét Czibere Károly szociális ügyekért és társadalmi felzárkózásért felelős államtitkár a háromnapos esemény végén. A szakkollégiumok tanárai, tanulói olyan közösséget alkotnak, amelyik képes felmutatni másoknak is, hogy minden élet számára van menekülés. A roma szakkollégiumi hálózatnak fontos feladata a társadalomban gyakran tapasztalható pesszimizmussal szemben a bátorítás, a remény felmutatása. Az államtitkár szerint a tanévnyitón jelen lévő diákok annak a bizonyosságai, hogy lehet másfajta utat is választani, máshogyan élni – zárta a megnyitót az államtitkár.

EGY KIS HAZAI

Közös főzések a WISZ-ben

A Wáli István Református Cigány Szakkollégiumban a NEMZETI TEHETSÉG PROGRAM támogatásával a 2016/17-es tanévben októbertől májusig nyolc alkalommal jött el közös konyhánkba egy-egy hallgató családja, hogy főzzön valami olyat, amit otthon is szívesen esznek. Így család és intézmény közelebb kerülhetett egymáshoz: a szülők személyes, közeli képet kaptak arról, hol töltik életük jó részét a gyermekeik, a diákok pedig, egymás családjával találkozva teljesebb képet kaphattak egymásról.

A nagy mennyiségű házikosztért egy kollégiumi közösség mindig hálás, de a program mégsem csak erről szólt. Ha meg akarsz ismerni egy helyet, egy kultúrát, akkor a nyelve, az épületei, a művészete, zenéje után (vagy inkább: előtt) az ételeit kóstolod meg! A receptek jól tükrözik azt, ahogyan a roma kultúra működik: párbeszédbe lépve a helyi hagyományokkal, hozzáteszi a maga sajátosságait, és visszahat arra. Majd a kör újakezdődik. Keresztényként pedig azt is tudjuk, hogy akivel egy asztalhoz ülünk, akivel együtt eszünk, azzal közösséget vállalunk. Együtt enni: ebben van valami szakrális intimitás, bizalom, odafordulás. Ugyanazzal a gesztussal teremtyük meg a közösséget és részesülünk belőle.

Mivel a havi rendszerességű főzések mindig hétfőre estek, és a Szakkollégium heti áhítata is hétfő este van, az elkészült ételek közös elfogyasztása spontán felvezetésként szolgált a rákövetkező lelki alkalomra is. Szinte szertartássá vált, hogy a rotyogó étel illatára megérkezzen Tiba Zsolt, az intézmény lelkésze és gondosan megkóstolja a készülő finomságot, de az is, hogy a diákok a lelkésszel közösen énekelték a vacsorát megalkotó családnak: „Megáldjon téged az Isten, a Sionról kegyelmesen, ki teremtette az eget, a földet és mindeneket.” Egy tanév alatt nem csak öregebbek és bölcsébbek lettünk, de nyolc családdal, ízzel, világgal, találkozással gazdagabbak is.

Balog Henrietta
Debreceni Egyetem TTK
biológia, 4. év

Balogh Adrien
Debreceni Egyetem ÁJK
igazságügyi Igazgatási szak, 2. év

Balogh Roland
Debreceni Egyetem
sportszervező szak, 2. év

Borsi Lidia
Debreceni Egyetem GYFK
ifjúságsegítő, 2. év

Godó Katalin
Debreceni Egyetem
germanisztika, 3. év

Gyökeres Krisztián
Debreceni Egyetem
történelem-földrajz, 1. év

György Dóra
Debreceni Egyetem BTK
angol-országi, 2. év

Kalmár Laura
Debreceni Egyetem BTK
néprajz Msc, 1. év

Muza Blanka
Debreceni Református
Hittudományi Egyetem
teológia-lelkész, 5. év

Németh Márta
Debreceni Egyetem
biológiatanár Msc, 1. év

Oláh Regina Szidónia
Debreceni Egyetem GTK
turizmus vendéglátás, 2. év

Szilági Cintia
Debreceni Egyetem GTK
kereskedelem és marketing, 1. év

Hallgatóink

Vadászi Vivien Alexandra
DE-ZMK
hegedűművész, 5. év

Vas Sándor
Debreceni Egyetem ÁJK
jogász, 2. év

Borsi Noémi
Debreceni Egyetem MÉK
2. év

Danó Gyula
Debreceni Református
Hittudományi Egyetem
ifjúságsegítő, 1. év

Gál Noémi Fruzsina
Debreceni Egyetem BTK
neveléstudomány Msc, 1. év

Godó Irén
Debreceni Egyetem GYFK
óvodapedagógus, 3. év

Katona Csaba
Debreceni Egyetem BTK
ifjúságsegítő, 1. év

Lakatos Tamás
Debreceni Református
Hittudományi Egyetem
teológia-lelkész, 6. év

Lakatos Zsuzsanna
Debreceni Egyetem BTK
amerikanisztika Msc, 2. év

Lázók Jácint
Debreceni Egyetem
gazdaságinformatikus, 3. év

Szilágyi Debóra
Debreceni Egyetem GTK
turizmus vendéglátás, 1. év

Szilágyi Vanda Róza
Debreceni Egyetem GTK
gazdasági és vidékfejlesztési
agrármérnök, 2. év

Szpiszár Dalma
Debreceni Egyetem TTK
vegyésmérnök, 1. év

Torner Bernadett
Debreceni Egyetem ÁOK
orvosi laboratóriumi és képző
diagnosztikai analitikus, 1. év

Zsigó Erika
Debreceni Egyetem ÁJK
jogi asszisztens, 2. év

2016/17-ben...

Tartalom

A célokhöz visz(ünk) / 5

Áttekintő – szakkolégiumi képzések a 2016/2017-es tanévben / 9

A legfontosabb, hogy komolyan vegyék őket / 17

Az egyik legjobb döntés, amit valaha hoztam / 22

Megújuló energiák / 26

Eszméletlen és lélegzetelállító / 30

Részemmé vált / 34

Csend a tömegben / 37

Önként, szeretettel! / 39

Egy sűrű hét együtt / 40

Közös hajón / 46

Egy kis hazai / 50

Hallgatóink 2016/17-ben / 52

Európai Unió

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A kiadvány az EFOP 3.4.1-15-2015-00004 kódszámú projekt kiadványaként, a Széchenyi2020 keretében az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap és hazai központi költségvetési előirányzat társfinanszírozásából valósul meg.

WISZ-kalauz 2016/2017

A Wáli István Református Cigány Szakkollégium évkönyve

Kiadja a Wáli István Református Cigány Szakkollégium
4024 Debrecen, Blaháné u. 15. | wisz.hu

Felelős kiadó: Mózes Áron igazgató

A kötet előkészítésében közreműködött: Földy-Molnár Lilla

Borító és tipográfia: Kisantal Tibor

Készült a székesfehérvári Extra Média Nyomdában

